

Onderzoek Zwartpoten

Rhizoctonia solani (zwartpoten) is een ziekte die afhankelijk van de omstandigheden lichte tot zware aantasting net na het uitplanten van kool op het veld kan veroorzaken. Met name bloemkool is gevoelig. Reden voor de plantenkwekers verenigt in Plantum om onderzoek tegen zwartpoten via het Productschap Tuinbouw aan te vragen.

Om uitval van de ziekte te voorkomen is het nodig preventief te behandelen voor het uitplanten. Bestrijding van zwartpoten bij de plantenkweker is mogelijk door een bespuiting met Rovral aqua-flo of Rizolex voor opkomst van de kool. Voor bescherming van de planten tijdens de opkweek of bestrijding van Rhizoctonia op het veld door de kooltelers, zijn nog geen middelen toegelaten.

De initiële infectie door Rhizoctonia gebeurt op het veld onder met name vochtige omstandigheden. De schimmel (*R. solani* type AG2.1) heeft een brede waardplanten reeks en komt ook voor op gewassen als bollen, klaver, boon, erwt, sla, radijs, spinazie en symptoomloos op aardappel en gras. Door trays die terugkomen bij telers vandaan goed te ontsmetten bannen plantenkwekers het infectiegevaar door Rhizoctonia grotendeels uit. Uitval door Rhizoctonia is in de praktijk geen knelpunt bij plantenkwekers, maar vooral een probleem bij kooltelers. Wanneer een koolplantje op het veld wordt uitgeplant is er geen nawerking van de niet systemische middelen Rovral aqua-flo en Rizolex en is het plantje dus onbeschermd. Met name jonge, niet afgeharde planten kunnen massaal wegvallen. Daarom is het van belang dat gezocht wordt naar een (systemisch) middel dat bij de plantenkweker mag worden toegepast en waardoor de planten op het veld worden beschermd tegen uitval door zwartpoten.

Steeds meer worden proeven kunstmatig geïnfecteerd om van een goede en uniforme aantasting verzekerd te zijn. Rhizoctonia is een van de ziekten waarmee dit in 2008 succesvol in bloemkool is uitgevoerd. Hierdoor is het goed mogelijk de effectiviteit van verschillende behandelingen met elkaar te vergelijken, zonder dat er 'geluk' moet zijn op aantasting. In de praktijk is de schimmel nagenoeg altijd aanwezig. Ondanks methoden om de ziekte(-druk) in de grond of de bodemweerbaarheid (hoe snel verspreid de ziekte in de grond) aan te tonen, geeft dit geen beeld van de mate van uitval die mag worden verwacht. Gronden waarop regelmatig een gewas wordt geteeld waarop Rhizoctonia solani AG 2.1 zich kan ontwikkelen, hebben een grotere bodemweerbaarheid (minder kans op uitval). Dit bleek uit onderzoek van het PRI in samenwerking met Proeftuin Zwaagdijk. Een afgeharde plant heeft minder kans om aangetast te worden dan een zwakke beschadigde plant. Rhizoctonia leeft rond het grondoppervlak en veroorzaakt de meeste uitval op lichtere grondsoorten.

In overleg met de middelcoördinator Jaco van Bruchem (LTO Groeiservice) en producenten van gewasbeschermingsmiddelen worden in 2009 en 2010 vier proeven door Proeftuin Zwaagdijk uitgevoerd in bloemkool. Tevens wordt de invloed van het al dan niet afharden van de planten in het onderzoek opgenomen. Door deze aanpak wordt een effectiviteitsdossier voor aanvraag tot toelating van middelen bij het CTgB aangelegd. Als dit gebeurt is, is het doel bereikt: het vinden van effectieve (systemische) middelen tegen Rhizoctonia in kool dat kan worden toegediend voor het uitplanten.

Jan de Lange, Proeftuin Zwaagdijk